

A Nagy Könyv bővületében

A XII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivált 2005. ápr. 21-24-ig tartották a Budapest Kongresszusi Központban. Több mint 300 kiadó kínálta a valóban káprázatos kiállítású és mennyiségű könyveket, az alig 4-5 négyzetméternyi standok között valósággal hömpölygött a tömeg. Az érdeklődő sokaság láttán az emberben megerősödött az a hit, hogy a pesszimista nézettel szemben, az embereket mégis érdekli még a könyv, az olvasás.

A Könyvfesztiválra annyi programot, eszmecserét, író-olvasó találkozót szerveztek erre a néhány napra, hogy képtelenség volt mindegyikre elmenni. Egy-egy napra mintegy 30-40 rendezvény jutott, 1-2 órás váltásokban. Ott voltak a ma élő nagyok, hogy csak néhány nevet említsek a magyarok közül: Závada Pál, Szabó Magda, Spiró György. De sokan voltak kíváncsiak az orosz díszvendégekre, neves műfordítókra (Tatjana Voronkina, Jevgenyij Popov, Viktor Jerofejev, Tatjana Tolsztaja stb.) és a fesztivál díszvendégére, Paulo Coelho brazil íróra is.

Mi, könyvtárosok a legfőbb emeleten, a Könyvtáros Klubban hallgattuk az értékes előadásokat. Elsőként az Akadémiai Kiadó új elektronikus kiadványait, szótárait mutatták be, majd. Beke József jóvoltából megismertük a 10 év munkájával összeállított Zrínyi szótárt. A klasszikus (nem számítógépes!) előadásból megtudhattuk például, hogy Zrínyi Miklós korában sok szónak más volt a jelentése, mint ma. Az például ártalom nélkül, az elégedetlen vagyok nem vagyok alkalmast, a meglovasít pedig a lóval való megajándékozást jelentett. (Ugye, ma nem ezt az értelmét használjuk?)

Lázárné Szanádi Csilla arról beszélt, hogy miként használjuk fel a technika vívmányait az iskolai könyvtár népszerűsítésére. Nemcsak az iskola (és a könyvtár) honlapja segít a propagandában, hanem a telepített online-katalógus, sőt az iskola előcsarnokába kihelyezett monitor is, amelyen különböző könyvajánlások – színes képekkel – hívják föl magukra a figyelmet. Ezzel a módszerrel többszörösére nőtt a bemutatott könyvek forgalma, néha még a szülők is bejöttek a könyvekért.

Természetesen a „nagy könyv”-mozgalom lázában égett. A hallgatóság megkapta a 150-es listát, így, számos megnyilvánulás erről szólt, és a helyszínen rögtönzött elemzések is elhangzottak. A gyermek könyvtárosok (pl. Kucska Zsuzsa, Szecseiné Pápay Judit) arra hívták fel a figyelmet, hogy legalább 30 gyerek- vagy ifjúsági könyv szerepel a listán, és az ő olvasóvá válásukban is központi helyet kapott egy-egy meghatározó ifjúsági olvasmány.

Délután az egyik legavatottabb ifjúsági könyvszakértő, Komáromi Gabriella tolmácsolásában kaptunk képet napjaink író-mágusainak elbűvölő könyveiről (P. Beagle: Az utolsó egyszarvú; C. Funke: Sárkánylovasok; Bűvölet stb.), amelyekben a humor és a mítosz, mese és valóság keveredik a gyerekeket leginkább megbabonázó fantasztikus kalandokkal.

A nap méltóképpen zárult a könyvtárostanárok (Bondor Erika, Hock Zsuzsa) és magyar-tanárok (Fenyő D. György) kerekasztal-beszélgetésével. A vita az úgynevezett „kötelező olvasmányok” és a gyerekek olvasási kedve körül forgott. Mindenki saját személyes élményeiből indult ki, földidézve indiános és Jókai-korszakát, de abban egyetértés volt, hogy a mai gyerekek – ha egyáltalán olvasnak – mást igényelnek. A magyartanár szerint a tanári szabadság megengedi, hogy *A köszívű ember fia helyett Mikszáth K. Különös házasságát* olvassassák. A NAT ugyanis nem ír elő „irodalmi kánon”, de mégis figyelemmel kell lennünk a tanulók érdeklődésére, ízlésére is. Az sem

szenstégtörés, ha Harry Potterről tartunk órát, csak az a fontos, hogy a gyerek megszeresse a betűt, a szellemi izgalmat, el tudja képzelni lelki színpadán a szereplőket. Babits Mihállyal szólva, az irodalomóra feladata az, hogy megtanítsuk a gyerekeket „írni és beszélni”, azaz írásban és szóban értelmese kifejezni magukat. Én még azt az eretnek gondolatot is megfogalmaznám (pedig nekem is kedves szerzőm Jókai), hogy *A kőszívű ember fiait* bizonyos formában át kellene dolgozni úgy, ahogyan a 70-es években megjelent *Dumas: A három testőr* c. regényét, tehát a korabeli fegyverek, öltözékek stb. magyarázatos ábráival, valamelyest rövidebb (de eredeti!) szöveggel, szómagyarázatokkal. Talán így több kedvet teremtenék az egész mű elolvasásához, de legalább a cselekményt, a lelkesítően szép - szomorú történetet megismernék.

Este megtudtuk a kissé kaotikus televíziós műsorból, hogy mintegy 350 000 szavazat jött össze, mely nemcsak arányaiban, hanem abszolút számokban is több, mint a mintául szolgáló Nagy-Britannia össznépi társasjátéka. A 150-es listára pillantva azt is megállapíthattuk, hogy a gyerekek körében nagyobb volt a lelkesedés, a szavazási kedv, és talán mégsem baj, ha elolvastatjuk a legszebb magyar, úgymond „kötelező” olvasmányokat, hiszen ezek is jelenthetnek meghatározó élményt. Egészében véve örömmel tölt el mindannyiunkat az a tény, hogy a lista az úgynevezett sláger-könyvek mellett, valódi értékek is megtalálhatók. Így például: *Wass Albert, Márai Sándor, Závada Pál* művei is a kedveltek között vannak. Viszont sajnálattal kell jelentenem, hogy néhány igazán értékes mű, mint *M. Ende: Végtelen történet* vagy *G. Orwell: Állatfarm* c. könyvei kimaradtak az azóta nyilvánosságra hozott 100-as listából. Bizony, rajtunk is múlik az igazi értékek megszerettetése!

SÁRÁNÉ LUKÁTSY SAROLTA

Viola Péter, 7. osztályos, 13 éves
Eötvös József Általános Iskola
Felkészítő tanára: Witt Katalin
II. helyezett a középső korcsoportban